

Izšla vsak dan razen sobot, nedelj in praznikov.
Issued daily except Saturdays, Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredništvo in upravniški prostori:
2657 South Lawndale Ave.

Office of Publication:
2657 South Lawndale Ave.
Telephone, Rockwell 4904

1937-YEAR XXX

Cena lista je \$6.00

Registered as second-class matter January 14, 1922, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

CHICAGO, ILL., ČETRTEK, 28. OKTOBRA (OCT. 28), 1937.

Subscription \$6.00 Yearly

ŠTEV.—NUMBER 211

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

Japonska armada zasedla kitajsko četrt v Šanghaju

Kitajske čete se umaknile na vsej črti po obsestevanju Čapeja. Ogenj, ki so ga zanetili Kitajci, uničil stotine poslopij v kitajski četrti. Japonski letalci napadli angleško vojaško posadko v mednarodni naselbini

Šanghaj, 27. okt. — Kitajski vojskovojevi Šanghaja so se danes umaknili umaknili na vsej črti, ki so jo videli, da ne morejo vzdržati pritiska japonske vojske. Čapej, kitajski četrti v Šanghaju, je padel v japonske roke.

Japonske čete so okupirale celotno kolodvor v severnem delu Šanghaja in distrikt Kiangwan. Poslopij v tem distriktu so bila zavzeta japonske vojske.

Na severni strani potoka Chow, ki teče skozi mednarodno naselbino, so se Kitajci umaknili iz strelskih jarkov in bunkerov in pridružili vojskarni, ki so zapustile Čapej. Japonske čete so prve japonske vojske v kitajski četrti. Na četrti je v plamenih in ognju, ki so ga zanetili Kitajci, uničili veliko poslopij. Dvanajst japonskih letal je sipalo kroglice in bombe na Kitajce, ki so bežali iz Čapeja in Kiangwana.

Druge skupine japonskih letalcev je obsestevale pokrajino Pootung na nasprotni strani reke Wangpu. Britske avtoritete poročajo, da so japonski letalci napadli tudi angleško vojaško posadko v bližini parka Wafielda, toda kroglice iz strelskih jarkov, ki so jih prepadli. Italijanski vojak Antonio Padula je bil ubit od drobec šrapnela, ko je stal na straži v italijanskem sektorju Šanghaja.

Večina kitajskih vojakov se je umaknila iz Čapeja ponoči. Enki je bil odrejen po padcu Čapeja, ko so poveljniki kitajskih čet uvideli, da niso kos japonski vojni mašini. Japonci okupirajo Tazanga, strateško točko na šanghajski fronti, ki je olajšala prodiranje japonske armadi v druge kitajske distrikte.

London, 27. okt. — Japonci imajo minister Koki Hiroto je dal popolno zadoščenje angleški avtoritetam, ki so vložile protest pri tokijski vladi, ko so japonski letalci ubili angleškega vojaka W. McGodana zadnjo nedeljo. Hirota je informiral angleškega poslanika v Tokiju, da bo Japonska plačala vso škodo, ki je bila povzročena v napadu na vojaško posadko v mednarodni naselbini.

Taylor, glava Velikega jekla, odslovljen

New York, 27. okt. — Myron Taylor, predsednik odbora direktorjev velike jeklarne korporacije United States Steel, je bil včeraj odslovljen. Znano je, da se Taylor brez boja podal ameriški uniji CIO zadnje povelje in podpisal pogodbo z unijo. En leto. Od takrat ni bil Taylor nikaj priljubljen pri veliki ameriški delničarjev Velikega jekla. Novi predsednik direktorstva odbora U. S. Steel je 37-letni Edward R. Stettinius, rojen v Chicago.

Italino čiščenje: še osem eksekucij

Moskva, 27. okt. — Naznanje je nadaljnjih osem smrtnih obsodb, in sicer štiri v distriktu Arhangelska na severu zaradi nezustojljive krave in druge zaradi pri tamkajšnji državni županiji, štiri pa v vzhodni Sibiriji zaradi hujkanja proti kmetijskim kooperativam.

Kitajska zahteva umik japonskih čet

Program predložen konferenci v Bruslju

Šanghaj, 27. okt. — Kitajska vlada je že sestavila program, ki bo predložen reprezentantom devetih držav, podpisnic pakta, ki garantira Kitajski nedotakljivost njenega ozemlja, ko se snidejo na svoji konferenci v Bruslju, Belgija. Ta konferenca, ki se je imela pričeti 30. oktobra, je bila odložena na 3. novembra zaradi vladne krize v Belgiji, ki jo je izzvala resignacija premierja Paula Van Zeelanda.

Program kitajskih zahtev vključuje takojšen odpoklic japonskih čet, pomorske in letalske sile iz Mandžurije, province severne Kitajske in šanghajskega distrikta, vrnitev po Japoncih zasedenega ozemlja Kitajski, odpravo japonskega režima v Mandžuriji in vzpostavitev kitajske kontrole nad okupiranim ozemljem.

Preklic vseh dogovorov, ki so bili izsiljeni po japonski okupaciji Mandžurije. Ti vključujejo tudi pokrajinske, ki so bili sklenjeni v zadnjih šestih letih. Takojšnja ustavitve japonskih prevratnih aktivnosti na Kitajskem in razveljavljenje nemško-japonske vojaške zveze ter italijansko-japonskega pakta.

Poročilo iz Nankinga pravi, da Kitajska ne bo ugovarjala prijateljskim razgovorom, toda takozvano tradicionalno prijateljstvo ne sme utihniti glasno vesti. Kitajska, ki se zaveda, da Japonska ne bo pristala na njene zahteve in najbrž ne bo poslala niti svojih reprezentantov na konferenco v Bruslju, vseeno upa, da bo konferenca podvzela akcijo proti Japonci. V nasprotnem slučaju bi ustvarila nevaren precedent za kršenje mednarodnih paktov in dogovorov.

Bridges ožigosal voditelje ADF

Razgovori v Washingtonu ne bodo prinesli sprave

San Francisco, Cal. — (FP) Harry Bridges, vodja organiziranih pristaniških delavcev na zapadu, je dejal, da bodo unije CIO podvojile organizatorične aktivnosti ob obrežju Pacifika, kjer bo po izjavi Williama Greena, predsednika Ameriške delavske federacije, glavna ofenziva proti unijam CIO. "Upali smo, da bomo dosegli premirje z ADF, toda na tej strani ni odkritosrčnosti," je rekel Bridges. "Vedno smo trdili, da vodstvo Ameriške delavske federacije ne reprezentira članov unij ADF, sedaj pa naj bi pričakovali, da bodo diskuzije s člani eksekutivne ADF rezultirale v sklenitvi miru. Voditelji Ameriške delavske federacije sodelujejo z industrijskimi magnati pri ustanovitvi kompanijskih unij in članstvo bi jim moralo obrniti hrbet."

Domače vesti

Nov grob v Penni
Moon Run, Pa. — Tu je po dolgi bolezni umrl Blaž Bogataj, star 51 let in rojen v Osleci pri Poljanah nad Škofjo Loko. V Ameriki je bil 36 let in tu zapuščal ženo, dva sinova in hčer, v starem kraju pa brata in sestro. Bil je član društva 88 SNPJ, društva 99 JSKJ in tudi član KSJK.

Član umrl v Wisconsinu
Ashland, Wis. — Pred nekaj dnevi je tu umrl Ivan Trtnaj, star 58 let in doma od Jezerane na Hrvaškem. Umrl je naglo, zadet od srčne kapi. V Ameriki je bil 25 let in tu zapuščal ženo in hčer, v starem kraju pa brata in dve sestri. Bil je 20 let član SNPJ, nazadnje društva 500.

Nov grob v Jolietu
Joliet. — Mrtvoudu je podlegla žena rojaka Franka Zelka. Glede njene starosti in rojstnega kraja naš vir molči.

Mlada učiteljica umrla
Sycamore-Burlington, Ill. — Pred nekaj dnevi je umrla Antoinette Gorenc, stara 24 let, rojena v Ameriki in učiteljica po poklicu. Bila je hči slovenskega farmarja Franka Gorenc in zapuščala poleg staršev šest bratov in sester.

Vest iz Minnesote
Ely, Minn. — V bolnišnici je po dolgi bolezni umrla Margaret Božič, roj. Zelko in doma od Črnomlja v Beli Krajini. Zapuščala moža in omoženo hčer.

Iz Clevelanda
Cleveland. — Mary Grdina, vdova po pokojnem Johnu Grdini, je bila zadnje dni težko pobita, ko jo je na poti iz cerkve povozil avtomobil.

Black ni sodil o zadevi zamorca

Washington, D. C., 27. okt. — Federalno vrhovno sodišče je včeraj naznanilo odlok v zadevi priziva znanega scottborskera črna Haywooda Pattersona, ki je bil obsojen na 75 let zapor pri tretji obravnavi. Vrhovno sodišče je dvakrat prej rešilo tega črna smrtno kazni, toda to pot je potrdilo obsodbo nižjega sodišča v Alabami. Obenem je sodišče naznanilo, da sodnik Black ni sodeloval pri tem odloku.

Konferenca devetih držav preložena

Bruselj, 27. okt. — Konferenca devetih držav glede krize na Kitajskem, ki se je imela začeti 30. oktobra v Bruslju, je bila včeraj preložena na kasnejši datum v novembru zaradi krize v belgijski vladi. Datum še ni določen.

Bridges je omenil, da je konferenca unij CIO v Atlantic Cityju, N. J., sprejela predlog glede sklicanja konvencije vseh unij, na kateri naj bi bila sprejeta ustava. "Naši nasprotniki pravijo, da nimamo ustave," je dejal Bridges. "To je res in nimamo je vsled tega, ker smo upali, da bomo vodili naše organizatorične aktivnosti v okviru Ameriške delavske federacije. Sovražno stališče, ki so ga zavzeli člani eksekutivne ADF, je vzrok, da smo še vedno neodvisni."

Unije CIO na zapadu so naznanile, da bodo apelirale na predsednika Roosevelta, naj pošlje posebnega prosekutorja, da nastopi proti uradnikom ADF, ki terorizirajo delavce v svojih poskusih, da preprečijo razmah unij CIO.

Slepici dobili vid s tujimi očmi!

Navadna kuhinjska sol nadomestila radij

Chicago, 27. okt. — Na kongresu ameriških kirurgov (racionelnicov), ki se vrši te dni v hotelu Stevensu v Chicagu, je bilo poročano o najnovejših čudežih kirurgije glede zdravljenja slepcev. Dr. Ramon Castrovidejo iz New Yorka je poročal o slučaju človeka, ki je toliko oslepel, da je videl komaj še senco roke pred očmi, toda po operaciji se mu je vrnil vid za vse praktične potrebe. Kako se je to zgodilo? Z vcepljenjem zdrave punčice v njegovo pokvarjeno oko — in ta punčica je bila izrežana iz očesa mrtvega človeka!

Rochester, N. Y., 26. okt. — Dr. Ernest O. Lawrence, fizik s kalifornijske univerze, je poročal zadnje dni na tukajšnjem zboru Narodne akademije znanosti, da je dragoceni radij končno dobil umetno nadomestilo, ki se lahko proizvaja v poljubnih količinah in je prav tako uspešno za zdravljenje raka kakor radij. Nadomestilo je navadna kuhinjska sol, katere se s posebnim aparatom, katerega pravijo "ciklotron", izpremeni v radioaktivno snov.

Dr. Lawrence je rekel, da je iznajdba procesa umetne radioaktivnosti prav tako važna kot je bilo odkritje radija in Roentgenovih žarkov pred 50 leti.

Kampanja za spravo v delavskih vrstah

Unije pričele zbirati milijon podpisov

Kenosha, Wis. — (FP) — Tukajšnji delavski list The Kenosha Labor in delavski list The Sheboygan Times v Sheboyganu sta pričela s kampanjo za milijon podpisov na peticijo v interesu poravnave konflikta med Ameriško delavsko federacijo in Odborom za industrijsko organizacijo. Peticija bo predložena voditeljem obeh frakcij.

Kampanjo za milijon podpisov sta indorsirali centralni delavski uniji v obeh mestih. Peticije že krožijo med unijskim članstvom v Wisconsinu. V tej državi so bile poslane vsem centralnim unijam. Ako sedanje pogajanje med obeh frakcijama nasede na čer, tedaj bodo poslale peticije vsem unijam po Ameriki za zbiranje podpisov. Inicijatorji te kampanje upajo napraviti tak pritisk na vodje obeh frakcij s strani članstva, da se ne bodo upali pretrgati konference za spravo. Peticija se glasi:

"Končajte civilno vojno v delavskih vrstah! Podpisani člani delavskih unij apeliramo na odbornike Ameriške delavske federacije in Odbora za industrijsko organizacijo, da se sestanejo in nadaljujejo konference toliko časa, dokler ne pride zopet do enotnosti takega delavskega gibanja, ki bo zmoglo organizirati še neorganizirane milijone delavcev."

Schacht ni več Hitlerjev minister ekonomije

Berlin, 27. okt. — Dr. Hjalmar H. G. Schacht, minister financ in ekonomije v Hitlerjevi vladi, je včeraj naznanil svojo resignacijo, ostal pa je še predsednik nemške državne banke. Vzrok, zakaj je izstopil iz vlade, ni povedal, znano pa je že davno, da nacijski glavarji Nemčije ignorirajo njegove gospodarske nasvete in načrte.

PREREKANJE V LONDONU ZA RADI ŠPANJE

Angleška diplomacija podpira italijanske fašiste

MADRID PRIPRAVLJEN NA OBRAMBO

London, 27. okt. — Člani pododseka mednarodnega nevladnega odbora se še vedno pričajo o vprašanju odpoklica zunanjih čet iz Španije. Včerajšnja seja pododseka, ki je trajala pet ur, je pokazala, da so reprezentante Italije dobili oporo pri angleški diplomaciji.

Možnost je, da bosta obe, Italija in Sovjetska unija, revidirali svoje stališče glede potegnjenosti "prostovoljcev" iz Španije. Ivan Majski, sovjetski poslanik v Londonu, je včeraj ponovno zahteval, da mora biti odpoklic zunanjih čet iz Španije izveden proporcno. To pomeni, da Moskva hoče, da general Franco odpusti sedem "prostovoljcev" za vsakega, ki se bori na strani armade španske ljudske vlade. Glede vprašanja priznanja prava bojevnika obema grupama, ki sta zavezani v španski civilni vojni, je Majski dejal, "da je Moskva pripravljena razpravljati o tem koraku pozneje, ko bo večina "prostovoljcev" potegnjena iz Španije."

Dino Grandi, italijanski delegat, je deloma revidiral svoje stališče. Zagnji petek je dejal, da Italija ne bo sprejela poročila posebne komisije, ki naj bi šla v Španijo in ugotovila število zunanjih čet, ki se bore na obeh straneh. Včeraj je dejal, da morajo komisijo tvoriti člani, katerim bodo lahko val zaupali. Predlagal je, da komisijo tvorijo reprezentante Anglije, Francije, Italije, Nemčije, Portugalske in Rusije. Ta predlog je podprl Anthony Eden, angleški zunanji minister, ki je predsedoval včerajšnji seji pododseka nevladnega odbora.

Pariz, 26. okt. — Madrid se pripravlja na obrambo proti fašistični ofenzivi, ki se kmalu prične. Vesti iz Madrida javljajo gradnjo utrdb proti napadu iz zraka in kopnega. Militaristične avtoritete so zdaj na delu z izpraznitvijo nebojnikov. Problem nasikavanja je resen in avtoritete skušajo poslati veliko število prebivalcev v druge kraje, da bodo imeli brambovi Madrida dovolj živil.

Deževni nalivi so včeraj ovirali fašistične vojne operacije na madridski in aragonski fronti. Poročila iz severne Španije se glasijo, da imajo uporniki težave pri "čiščenju" ozemlja, ki so ga okupirali po padcu Gijona, pristaniškega mesta v severni Španiji. Po kapitulaciji Gijona so uporniki zasedli mesta Trubia, Belmonte, Aviles, Mieres, Pola de Lavina in Pola de Lena. V tej militaristični kampanji so ujeli 25.000 lokalstov, ki bodo prišli pred fašistično vojaško sodišče v Oviedu.

Angleški poslanci kritizirajo kralja

London, 27. okt. — Angleški kralj George VI. je včeraj s običajnimi ceremonijami odprl jesensko zasedanje parlamenta in prečital prestolni govor, ki mu ga je spisal premier Chamberlain. Ta govor pa ni zadovoljil poslancev delavske stranke, ki so takoj kritizirali kralja, da ni nič povedal. Podpore za brezposelnost ni omenil, zunanjo politiko je kar preel in glede vojne v Španiji in na Kitajskem je črnil je toliko, da si "želi skorajšnjega miru".

Lewis je prvi predložil pogoje miru

Green najbrže zavrže načrt popolne avtonomije

Washington, D. C., 27. okt. — Lewisovi delegatje so včeraj prvi predložili načrt miru in sprave med CIO in Ameriško delavsko federacijo.

Načrt, obsegajoč tri točke, se glasi:

1. Unije CIO se pridružijo Ameriški delavski federaciji kot avtonomen department z neodvisnim odborom in obsegajoč vse mednarodne, splošne in lokalne industrijske unije, ki so danes članjene v CIO.

2. Ameriška delavska federacija ustanovi popolnoma avtonomen department za unije vertikalnega (industrijskega) značaja in v ta department naj spadajo delavci vseh bazinih industrij z masno produkcijo, mornarji in nameščenci javnonapravnih obratov.

3. Skliče naj se izredna mirovna konvencija ADF in CIO, ki naj ratificira sklepe te konference in sprejme podroben načrt za skupno poslovanje in delovanje.

Delegatje ADF so ta predlog molče vzeli na znanje. Odgovor na ta predlog pride morda še danes in pričakuje se, da bo zavržen in zamenjan s Greenovimi pogoji za mir in spravo.

Greenovi delegatje so v privatnem razgovoru rekli, da sprejete Lewisovega mirovnega načrta bi pomenilo, da se federacija docela podvrže Lewisu in unijam CIO. Najmanjšega dvoma ne more biti, da je v industrijah masne produkcije veliko več delavcev in unije CIO bodo kmalu — ako že niso — nadkrilile unije ADF, katerih območje ostane le v obratih rokodelskega značaja. Naj CIO kontrolira le unije v štirih bazinih industrijah in kontrola bo ogromna.

Delegatje CIO pa odgovarjajo, da o kontroli CIO nad ADF ali obratno ne more biti govora, če sta obe skupini unij popolnoma avtonomi: vsak department bo kontroliral le svoje področje in ne sme posegati v področje drugega. ADF torej lahko počne karkoli hoče v svojem departementu, dočim ima CIO proste roke v svojem oddelku, oba oddelka se pa zavežeta, da ne bosta drug drugega ovirala in delala škodo drug drugemu.

Unije priskočile na pomoč časnika

Sodnik odklonil injunkcijo proti stavkarjem

New York. — (FP) — Stalno padanje števila naročnikov lista Daily Eagle, zagotovila o finančni in moralni podpori s strani unij Ameriške delavske federacije in CIO in odklonitev injunkcije proti piketiranju firm, ki oglašajo v tem listu — vse to je v prilogi časnikarjem, ki so zastavljali pri tem listu pred petimi tedni.

John Brophy, direktor CIO, je namenoma prišel iz Washingtona v New York, da organizira unijako pomoč stavkarjem. Nastopil je na shodu, ki so ga sklicale unije, kot govornik in apeliral, naj vse podpirajo časnikarje, "katerih boj je tudi naš boj." Unijski voditelji so obljubili, da bodo vsestransko pomagali stavkarjem in sprejet je bil načrt glede piketiranja vseh firm, ki se oglašajo v listu.

Davega-City Radio Inc., firma, ki ima veliko število trgovin z radioaparati, se je zatekla k sodišču, da izpolnuje injunkcijo proti piketiranju, toda njena peticija je bila odbita. Firma

HITLER IZZIVA KONFLIKT S ČEŠKO VLADO

Češkoslovaška ograža mir, pravijo v Berlinu

NACIJI ZAHTEVAJO AVTONOMIJO

New York. — (FP) — Vsa znamenja kažejo, da se Hitlerjevo cesarstvo pripravlja na vojno s Češkoslovaško. Poročila iz Berlina in Prage ne dopuščajo nikakega dvoma o nacijski intervenciji in špionaži v edini demokratični državi v Evropi. Nacijski agentje so še dolgo časa na delu, da zanetijo konflikt.

Češkoslovaški Franco je Konrad Henlein, vodja stranke Sudeten, nacijske politične organizacije, ki doblja finančno pomoč iz Nemčije in ima pristake med Nemci v Češkoslovaški. Oba, Hitler in Henlein, že dolgo kužeta naklepe, ki naj bi podgali revoluto.

Henlein je po navetu nacijskih voditeljev v Berlinu nedavno obiskal Anglijo in potem je poročal, da angleška javnost "simpatizira s njegovim gibanjem v Češkoslovaški." Pred nekaj dnevi, na predvečer običajnih volitev, je oklical demonstracije in s tem kršil odredbo, ki prepoveduje politične demonstracije. Ker je policija razgnala demonstrante, je začel kričati o brutalnosti policije, nakar je krič ponovilo nemško časopisje. Henlein javno naglašal, da Hitler podpira njegov program in zahteve, da Nemci v Češkoslovaški dobijo avtonomijo. Nacijski list Diplomatische Korrespondenz je zapisal, "da je Henleinova zahteva, da morajo Nemci dobiti avtonomijo, upravičena."

Hitlerjeva vlada se že mesece pripravlja na vojno s Češkoslovaško. Veliko število novih cest, ki so bile zgrajene v zadnjem času, vodi do meje te države. Velika vojaška letališča so bila zgrajena na Bavarskem in v Šleziji in ob meji Češkoslovaške se vršijo vojaški manevri.

Nacijski tisk kriči, da Češkoslovaška kali mir in zato mora biti kaznovana. Dalje trdi, da se je zvezala z ruskimi boljševiki proti nacijski Nemčiji, Hitlerja in Henleina pa kaže kot začetnika miru v Evropi.

Število mrtvih od "elixirja" naraslo na 51

Chicago, 27. okt. — Zveza ameriških zdravnikov poroča, da je še pet oseb umrlo za strupom, ki je bil pomotoma primešan zdravilu "Elixir sulfanilamide". Število vseh žrtve je torej naraslo na 51. Iz Washingtona poročajo, da se je oblastem posrečilo odstraniti vseh 700 steklenic s tem "zdravilom" z ameriškega trga.

Razstrelba v Alaski pokopala rudarje

Anchorage, Alaska, 27. okt. — Eksplozija plinov v premogovniku Evan Jones, 60 milj od tu, je včeraj popoldne docela zaprla izhod iz jame. Koliko rudarjev je ostalo pod zemljo, še ni znano.

Pastor, dvojni morilec, obsojen v smrt

Lexington, Ky., 27. okt. — Miller Olmon Johnson, protestantski pastor, je bil včeraj spoznan krivega umora svoje nezveste žene in njenega ljubimca in bil je obsojen v smrt na električnem stolu.

Je potem izjavila, da ne bo oglaševala v listu, dokler ne bo stavka končana.

Vesti s Primorskega

Novi grobovi. V Trstu je u-
mrli v najlepši moški dobi so-
ci- kancist Karlo Bulka. Pred
let leti se je mnogo udejs-
val v kulturnih društvih, zlasti
v pevskem društvu "Kolu" in v
"Dramatičnem društvu". Pri
Sy. Ivanu v Trstu je nenadoma
umrl 62 let stari Ivan Vatovec.
Tudi on je bil nekoč zelo dela-
ven javni delavec. Mnogo se je
udejstvoval v svetoviranskem
pevskem zboru. Pri pogrebu
so se pevci posebej poslovlili od
pokojnega tovarila. Umrl je
v nadalje: V Trstu Andrej Semč,
Leopold Komar, 62 let stari
Ivan Vidmar in Svetka Čokova,
stara 22 let, v Gorici 74letna
Amalija Bevilčeva, Urša Pagla-
vec v visoki starosti 93 let, 81-
letni Valentin Remeč, 41 letni
Anton Rustja od Sv. Križa na
Vipavskem in 17letni Polde To-
mašinič iz Mirna.

Prazna stanovanja. V Trstu
je praznih že 1200 večjih sta-
novanj a skupno 6000 prostorov.
V poslednjih letih so se ljudje
lo omejili in rabijo zgolj
majhna stanovanja. Gradbena
industrija se je v tem času al-
cer res razvila docela v tej
smerti, vendar pa na drugi strani
malih stanovanj še smerom
primanjkuje, tako da je povpra-
ševanje po njih prav veliko.

Počitniške kolonije. Tudi letos
so organizirale pokrajinske fa-
šistične zveze številne počitni-
ške kolonije. Kakor poročajo li-
sti, so dosegle letos zelo lepe u-
spehe v socialnem pogledu. Ta-
ko je bilo n. pr. samo v tržaški

pokrajini poslanih na de-
skupno okrog 6000 otrok. Sre-
stva za kolonije so se zbrala p-
denarnih zavodih, samoupra-
nih ustanovah in zasebnikih.
goriški pokrajini se je ta akci-
finančno zaključila s prece-
šnjim primanjkljajem. Zato
začeli ponovno zbirati sredst-
za njegovo kritje. Po inform-
cijah listov je prav te dni 11 g-
riških občin prispevalo skup-
5000 lir, med njimi tolmina-
in idrijska po 1000 lir.

Avtomobilska nesreča. I-
Bajti v goriški Rožni dolini
je 9. oktobra pripetila huda a-
tomobilska nesreča. Na ve-
kem ovinku sta trčila dva p-
niška avtomobila. V prven-
bili Ciril Planišek iz Aj-
ščine, Miroslav Velikonja,
gov brat France ter njegova
na Angela, v drugem pa p-
sednik tržaškega pokrajinske
upravnega odbora Peter Pl-
in njegova hči Bruna. Pla-
šek je bil ubit, ostali pa so b-
več ali manj hudo poškodova-
Prepeljali so jih v tržaško b-
nico. Planiška so v pone-
ljek popoldne v Gorici pokop-
Pogreba se je udeležila veli-
množica ljudi. France Veli-
nja in njegova žena, sta se š-
pred kratkim poročila in sta
s Planiškovim avtom baš vi-
čala s poročenega potovanja.

Zaradi bega čez mejo sta b-
prijavljena goriškemu sodiš-
21letni France Abram iz Loh-
vice in 19letna Angela Jerič-
iz Stanjela na Krasu.

Glasovi iz naselbin

(Nadaljevanje s 3. strani.)
pridite v velikem številu, da se
pošteno razveselimo v prijetni
in veseli družbi pred nastopom
mrzle zime. V imenu omenjene-
ga kluba vas prijateljsko po-
zdravljam in vam klilem: Na
veselo svidenje 31. oktobra!

Angela Škerjanec.

Naznanilo "očeta" Prosvete
Sharon, Pa. — Naznanjam ce-
njenim naročnikom in čitateljem
prosvete v zapadni Penni, da
običajem začetkom prihodnjega
tedna razne naselbine v ondot-
nih krajih. Vred tega vas po-
zivam, da se pripravite a polnimi
mošnjiki srebrnjakov. Pobral
bom naročnino za Prosveto in
druge napredne delavske liste.
Ako bo ugodno vreme, bom morda
obiškal tudi Johnstown.

Anton Zidanek, zastopnik.

Naše razmere in naše petje
Detroit, Mich. — Tu smo pri-
lično zaposleni v raznih tovar-
nah zadnje čase, tako seveda tu-
di pri organizaciji Automobile
Workers Union, Edino Fordova
družba se še upira organiziran-
nim delavcem oziroma unijam,
ker neče priznati prave delavske
organizacije. Seveda je to naj-
več odvisno od delavcev samih;
ako bi pristopila v unijo vsaj
večina delavcev pri Fordu, bi nji-

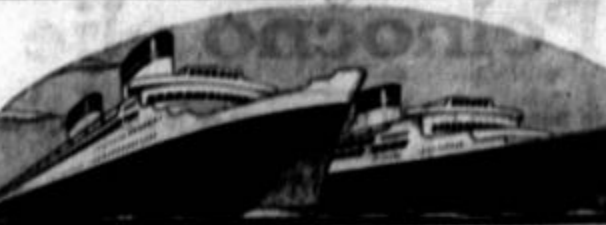
hovo unijo tudi Henry kmalu n-
ral priznati. Iz evropskih drž-
ne prihajajo delavci več kakor
pred leti, toliko bolj pa pri-
jajo iz južnih držav.

Ker ne dobimo več novih n-
či iz starega kraja, valed te
trpijo naša kulturna društ-
Pevski zbor "Svoboda" je p-
dobrim mesecem spet obno-
svoje aktivnosti a vajami, te
primanjkuje nam pevalih m-
posebno moških. Valed tega a-
liram na detroitske in okoli-
rojake, da pristopijo k naše-
pevskemu društvu. S tem n-
boste pomagali, da bomo s-
lahko kaj dali na oder in po-
zali lepoto naših pesmi. Kajti
je edino slovensko pevsko d-
štvo v Detroitu, ki je aktiv-
Ako pa še to preneha, dvom-
da se bo še kako drugo usta-
vilo.

Kakor je že bilo poročano,
je tu ustanovilo mladinsko p-
sko društvo, kateremu želi
obilo uspeha!

V nedeljo, dne 31. oktobra
4. popoldne se bodo vršile pe-
vaje Svobode in potem seja
SND na John R. Udeležite se
pristopite! Kdor ni zmožen
tja, naj pristopi kot podpor-
čan, da nam pomaga. Vsak
dobrodošel, moški in ženske.
Je se navadno vršilo ob nedel-
popoldne v SND.

Rudolph Potochnik, pred-
seda



Za božične praznike v vaši domovini
IZBERITE SI ENO TROM UDOBNIH POTOVANJ
VULCANIA **REX** **ROMA**
27. nov.* 4. dec.* 11. dec.*
**Direktno v Jugoslavijo—preko Napulja

V JUGOSLAVIJO
NAJHITREJŠA DIREKTNA POSLUŽBA
Pojdite v vašo domovino preko SOLNEČNE JUŽNE PROGE; Idejalno
potovanje skozi vse leto. Njena poletna klima in kristalne vode so
najboljši vžitek na Italijanske Linije parnikih; parniki brezprimerni
za udobno in zadovoljivo moderno preko oceana potovanje, in po-
sešno odrejeno, ki daje izvirno in vžito ugodnost JUŽNE PROGE.

VULCANIA **SATURNIA**
Direktno v Jugoslavijo—16. nov. - 27. nov. - 23. dec. - 8. jan. - 21. jan.
REX **C. di SAVOIA** **ROMA**
Preko Genoa—36. okt. - 6. nov. - 13. nov. - 26. nov. - 4. dec. - 11. dec.
Za informacije in rezervacije obrnite se na katerekoli pooblaščenega
agenta ali na naš urad, 333 N. Michigan Ave., Chicago, Ill.

ITALIAN LINE

Bratje Karamazovi

Roman v štirih delih s opicijom—Pisatelj Vladimir Levščik

"Saj niso oni, dva druga sta—nikar se ne vznemirjajte."

"Kaj bi to utegnili biti?" je zagodrnjal Rakitin, za roko vodeč Aljoša v gostinsko sobo. Grušenjka je stala pri divanu, kakor da je še vedno vsa v strahu. Gost pramen temnorislih lasi ji je zdajci ušel izpod vezila ter pal na desno ramo, toda ona ni opazila tega in ga ni popravila, dokler si ni dobro ogledala gostov in ju spoznala.

"A, ti si, Rakitka? Čisto si me prestrašil. S kom pa si? Kdo je ta, ki je s teboj? O Gospod, koga je pripeljal!" je vzkliknila, ko je spoznala Aljoša.

"Reči vendar, naj prinese sveče!" je izpregovoril Rakitin z nepriljubljenostjo bližnjega znanca in zaupnika, ki ima celo pravico, da komandira v hiši.

"Sveče . . . kakopak, sveče . . . Fenja, prinesi mi svečo . . . Nu, res pravi čas si si izbral, da ga privedeš!" je spet vzkliknila in z glavo pokazala na Aljoša; nato se je obrnila k zrcalu ter si jela z obema rokama naglo popravljati lase. Nekam nezadovoljna je bila videti.

"Ali mar nisem dobro zadel?" je vprašal Rakitin malone užaljeno.

"Prestrašil si me, Rakitka, to je," je rekla Grušenjka in se z nasmehom obrnila k Aljoši. "Ne boj se me, dragec Aljoša, strašno vesela sem te, moj nepričakovani gost. A ti, Rakitka, si me res prestrašil: mislila sem že, da je Mitja pridri v hišo. Vidiš, prej sem ga ukanila, častno besedo mi je moral dati, da mi verjame, pa sem se mu zlagala. Rekla sem mu, da pojdem za ves večer h Kuzmi Kuzmiču, svojemu starcu, in bom z njim do noči štela denar. Vseko nedeljo grem za ves večer k njemu, da mu uredim račune. Zakleneva se: on rožlja z računalom, jaz pa sedim in vpisujem v knjige. Samo vame ima zaupanje. Mitja je res verjel, da sem tam, jaz pa sem se zaprla doma in sedim tu in čakam nekega sporočila. Kako da vaju je Fenja spustila v hišo? Fenja, Fenja! Skoči k vratom, odpri jih in poglej na okoli, ali ni kje kapetan? Morda se je skrili in preži name, strašno se ga bojim!"

"Nikogar ni, Agrafera Aleksandrovna, pravkar sem pogledala na okrog; tudi skozi špranjo hodim vsak trenutek gledat, saj sama trepečem od strahu."

"Ali so oknice zaprte, Fenja? Tudi zavese bi bilo treba spustiti — tako," sama je spustila težko zaveso, "da ne bo kakor nalašč naleto na luč. Aljoša, tvoje brata Mitje se nocoj zelo bojim." Grušenjka je govorila glasno, razburjeno, a vendar akoro vznemirjena.

"Zakaj se nocoj tako bojiš Mitjenke?" je povprašal Rakitin. "Drugeče ni videti, da bi bila plašljiva nasproti njemu; saj pleše, kakor ti godeš."

"Pravim ti, da čakam nekega sporočila, majhnega, zlatega sporočila, tako da mi ni zdajle prav nič do Mitjenke. Kar slutim, da mi ni verjel, da bi bila šla h Kuzmi Kuzmiču. Najbrže sedi zdaj doma, zadaj na vrtu Fjodora Pavloviča, in preži name. Nu, če strah tam, tedaj ga semkaj ne bo — tem bolje! A h Kuzmi Kuzmiču sem res skočila, Mitja me je celo spremljal, rekla sem mu, da ostanem do polnoči in da naj opolnoči vsekakor pride čakati, da me bo spremljal domov. Odšel je, a jaz sem sedela pri starcu kakih deset minut, nato pa sem se vrnila semkaj, oh, kako me je bilo strah! Vso pot sem tekla, da ga ne bi srečala."

"Zakaj si se pa tako nališpala? Glej, glej, kak zanimiv čepce imaš na glavi."

"In kako zanimiv si šele ti sam, Rakitin! Pravim ti, da čakam sporočila. Če pride, te-

daj zletim, kakor da me vobče ni bilo tu. Zato sem se tudi nališpala, da bi bila pripravljena."

"A kam zletiš?"

"Kdor preveč ve, se prehitro postara."

"Viš jo. Sama radost te je . . . Nikoli te še nisem videl take. Napravila se je kakor za ples," jo je ogledoval Rakitin.

"Ti pa res veliko razumeš o plesih!"

"Koliko pa ti?"

"Jaz sem videla ples. Ko je pred tremi leti Kuzma Kuzmič oženil sina, sem gledala z glerije. A kaj meni, Rakitka, mar naj se s teboj razgovarja, ko mi stoji pred menoj takšen knez? Vidiš, to je gost! Aljoša, dragec, gledam te in ne morem verjeti; Bože moj, kako te je zaneslo k meni! Po pravici ti povem, nisem te pričakovala, niti slutila nisem. Nikoli nisem mogla verjeti, da bi prišel. Čeprav zdaj ni trenutek za to, sem te vendar strašno vesela! Sedi na divan, semkajle, vidiš, tako, majček ti moj zali. Res, kar v glavo mi ne gre in mi ne gre . . . Eh, ti, Rakitka, če bi ga bil pripeljal večeraj ali predvečerajšnjim . . . Nu, tudi takom je drago. Morda je celo bolje, da si ga pripeljal zdaj, v takem trenutku, in ne predvečerajšnjim . . ."

Naglo je priselila k Aljoši na divan, tik ob njegovo stran, in se kar vzhleno zagledala vanj. Bila ga je res vesela, ni se lagala, ko mu je govorila tako. Oči so ji gorele, ustnice so se smejale, toda njih smeh je bil dobrušen in vesel. Aljoša je ta dobri izraz njenega obličja kar iznenadil. . . . Do večeraj jo je srečaval le malokdaj in pojem, ki ga je imel o njej, je bil dokaj oduren; posebno njen večerajnji hudobni in zahrbtni izpad proti Katerini Ivanovni ga je bil strašno pretresel. Tem večje je bilo zdaj njegovo začudenje, ko je zdajci zagledal v njej nekam čisto drugačno, povsem nepričakovano bitje. In naj ga je njegovo lastno gorje še tolikanj težilo, vendar so se njegove oči nehote z zanimanjem ustavile na njej. Bilo je, kakor da se je od večeraj vse njeno vedenje docela izpremenilo na bolje: o večerajšnjem osladnem izgovoru in tistih apakljivih, izumetničenih kretnjah skoro ni bilo več sledu . . . Vse je bilo nepričakovano in prostodušno, njene kretnje so bile brze, lakre in zaupljive; le zelo vznemirjena je bila videti.

"Bog nebeški, kake stvari se danes dogajajo," je spet začela. "In zakaj sem te tako vesela, Aljoša, sama ne vem. Če bi me vprašal, ti ne bi mogla povedati."

"Kako ne bi vedela, česa si vesela?" se je nasmehnil Rakitin. "Saj si neprestano tiščala vame: pripelji ga in pripelji ga. — Nekakšen namen si vendar morala imeti."

"Preje sem mela drug namen, a zdaj je to minilo, zdaj ni trenutek za to. Postrežem vama, evo. Zdaj sem se poboljšala, Rakitka. Tak sedi tudi ti, Rakitka, kaj stojiš? A, saj si že sedel! O, saj vem, Rakitka, ne bo pozabil nase. Le poglej ga, Aljoša, kako zdaj sedi nasproti naju dveh in se kuja, češ, zakaj nisem njega prvega povabila, naj sede. Uh, zamerljiv je moj Rakitka, zamerljiv!" se je zasmejala Grušenjka. "Ne bodi hud, Rakitka, danes sem dobra. A zakaj sediš tako žalostno, Aljošečka, ali se mar bojiš? Z veseljem nasmeškom mu je pogledala v oči."

"Žalosten je. Povišanja ni dobil," se je debelo oglašal Rakitin.

"Kakega povišanja?"

"Njegov stavec je jel smrđeti."

(Dolje prihodnjik.)

Ančka:

Polnočno olje

Nekdo je nenadno položil toplo roko na njeno ramo in Emilija se je ozrla.

"Gospod Dreux!"

"Da, in naša Emilija, ki je čisto pozabila na nas! Kako ti gre, solnčni žarek? . . . Lj šle veš, kdo ti je bil nadel ta vazevek?"

"Vaša ženica in otroci, ker se jim je dopadel moj smeh — zdaj se ne smejem več tako, gospod Dreux. Človek se nabere raznega znanja in modrosti in postane resen, kakor poznojesenski oblaki, ki so polni težke vlage in hladu, ki se več ne šali, kot so se mehke poletne sapice."

Gospod Dreux se je nasmehnil ter jo prijel pod pazduho. "Pojdiva v moje vozilo, rad bi nekaj govoril s teboj, Emilija."

Emilija je slutila kaj bi rad govoril z njo in bila je radovedna, kako bo govoril. Kako bo govoril z delavsko boriteljsko gospod Dreux, ki je bankir, industrialec, lastnik velikih posestev, vplivna osebnost v mestu, v državni politiki, povsod! Z mirnim nasmehom je sedla v razkošen avto, ki je stal pred velikim bančnim poslopijem. Tudi gospod

Dreux se je smehljaje vsedel poleg nje.

"Ko si bila ti pri nas, še nisem imeli tehle mucje-mehkih koles. Pogled, kako nalahko to gre! Stavim, da se še nisi vozila v čem enakem, zato te potegnem domov, če nimam več drugih opravkov v mestu."

"Nimam jih," je dejala Emilija, "vključno temu pa nočem, da po nepotrebnem tratite svoj čas z menoj — vaš čas je postal drag, gospod Dreux . . . zelo ste napredovali . . . polnočno olje, ki ste ga žgali v tistih letih, ko sem jaz 'solnčila' vaš dom, ni bilo žgano zaman. Človek bi vam moral čestitati, če —"

"Aha," se je zasmejala bankir, "zdaj te imam! Ze prej sem ti hotel reči, da si se nam izneverila. Radi smo te imeli, a ti greš in se pridružiš ljudem, ki bi nas radi pometli z naših trdnj prisluženih pozicij v javnem življenju, in udeleževanju. Na vogalih in v umazanih delavskih dvoranah zbiraš ljudi in jim govoriš bojevitost besede . . . in nimaš nič od tega. Nič!"

Pognal je avto in pomenljivo

poudaril: "Absolutno nič! — Danes si vzela poslednje novce iz banke . . . jaz se o vseh takih malenkostih informiram, Emilija." Umolknil je in se ozrl po njej, da vidi kako so vplivale nanjo njegove direktne besede.

Ona se je držala na smeh kot prej, niti trenila ni z očesom, niti zardela ni ob nepobitnem dejstvu, ki ji ga je gospod Dreux tako prostodušno pomolil pod nos. Opazovala je mirno, kako se umikajo vsakdanji, cemeni avti svetlemu vozilu gospoda Dreuxa in je pripomnila hladno: "Informacije so zelo prilicne in uporabne v marsikakem slučaju."

"Informacije so strategija," je dejal bankir.

"A izdajati jih nasprotniku ni strategija, gospod Dreux!" Poleden nasmeh ji je bušnil čez obraz in gospodu je ugaljal.

"Odkar te nismo videli pri nas, si napredovala, Emilija," je dejal, "to ti je treba priznati."

"To je lep kompliment. Hvala!"

"Da . . . toda o tvojem polnočnem olju se ne morem izraziti, kot si se ti o mojem — nespametno si ga investirala, ako dovoliš, da se izražam kot s financami se ukvarjaajo večak."

"To pa zveni porazno," se je hudomušno nasmešnila Emilija.

"Zato zeli porazno," je dejal bankir. "Zdaj si še mlada in ni ti mnogo mar, če se žrtvuješ za dobro stvar, kakor se tebi zdi. Prišel bo čas, ko ti bo žal. Emilija, mladost beli; mladost romance in vselega smeha gre najhitreje, zatem pa se prične pomikati polagoma v preteklost ona druga mladost, ki je v resnici interesantnejša od prve in v kateri si pridobimo, ako smo razumni, največ za življenje. Povedano ob kratkem, tebi je treba zgolj nekoliko razsodnosti, pa boš imela prijazno eksistenco in prijatelje, ki ti bodo vedno pripravljeno pomagati."

Emilija je poslušala in je v mislih gospodu prišla, da je povedal nekaj resnice. Gospod Dreux je bil zmirno od alle moder človek-individualist. Delovne ljudi je imel rad, kot individualce, kot maso jih je preziral trdeč, da človek, ki se hoče povzpeti na vrh, ne sme simpatizirati, niti misliti z maso, še manj z maso! To človeka-individualja uroposti duhovno — namesto da bi mislil nase, misli na maso in njih odrešenje, končno pogine siromak, maso pa ostanejo mase. Mase so tu, da služijo podjetnim možganom individualjev! To je bilo krepko načrtano v lobanjski alivini gospoda Dreuxa. No, in zdaj je hotel še njo prepoditi s to filozofijo — zato, ker je bil blizu časa volitev in je vedel, da je finančno na tleh. Ali gospod Dreux vžlci vsej svoji modrosti ni vedel, da denar ne pomeni mnogo ljudem, ki niso nikoli stremeli za zbiranjem gmotnih bogastev. Postrani se je ozrla nanj in je opazila, da se je v zadnjih letih, kar ga ni videla, zelo postaral in zrešil. Njegova visoka postava se je nekako potlačila in ni več mladostnega ni bilo na njem. Bogastvo in uspehi, ki so ga postavili v vrsto milijonarjev torej niso mogli zaustaviti časa, ki je tako trdo pritisnil nanj svoj pečat.

Bankir je opazil, da ga gleda. "Spremenil sem se, kaj?" je vprašal, kakor bi se obenem bal in nadejal odkritega odgovora. Emilija je rekla vsakdanje: "Leta vsakogar nekoliko spreminijo in kdor si tekom časa največ nabere, brezovno bolj občuti tovorlet. Vi ste v resnici trdo delali, gospod Dreux."

"Da, kot si dejala prej, obilo polnočnega olja sem požgal, ali hvala Bogu, ne zaman. Na odpočitek pa vžle temu ni mogoče misliti. Nasprotniki, politični nasprotniki, nas hočejo uničiti, nas, ki smo tako trdo delali s svojimi možgani. In nismo delali zgolj zase, za vso deželo smo delali pravzaprav. Ob naši individualni umnosti je dežela napredovala tehnično, gospodarsko, vsestransko."

"A kriza, gospod Dreux?" je tiho vprašala Emilija. Njegov pogled jo je ošvignil skoro sovražno: "Kriza! To je vse, kar ljudje vidijo: krizo! I-meli so lepa leta blagostanja, kam pa so vse dejali? Pravijo, da živijo premožarji v mnogih krajih kakor prafiti — v stajah takorekoč — če bi bili znali hraniti v času blagostanja, ne bi zdaj nanje deževalo ekoki raztrgane strehe. Hm, moje knjige izkazujejo prav lepe plače v tovarnah, v livarnah, v rovinah — kam je svet spravil denar?"

"V promet, gospod Dreux!" je določno podčrtala Emilija. "Gradili smo domove, nalagali smo gotovino v vaših bankah, investirali v vaših podjetjih, kupovali vaše avtomobile in se veselili lepih časov z vami vred. Vse je šlo lepo sproti nazaj v žakele, iz katerega se je vsulo . . . zdaj je vaša vreča polna, nas pa zajema kriza. Vse ste nam prodali drago, zdaj je brez cene . . . Vaša podjetja in vaše banke prodajajo za — 'suckerje' — za vas ne! . . . Gospod Dreux, nikar ne vozite tako slepo — vaša limozina je stala tri tisočake in pol!"

Jeza, ki je prevzela bankirja ob njenih besedah, se je takoj zopet poglobila. Zasmehal se je njene-movtupu o "limozini". "Stala je več," je dejal, "a vendar znaš prilično dobro ceniti in humorja ti ne manjka. Res bi bila kakor nalašč za mesto, ki sem ti ga bil namenil."

"Kakšno mesto?" je zavzeto vprašala Emilija.

"Politično mesto," je kratko pojasnil bankir.

"O, mislila sem, da imate k večjemu v žepu zame kak stotak,

da me kupite v prid vaši politični mašini v našem naselju."

"Za tako majenkostno politično okrožje se jaz osebno ne brigam, tam imam nastavljene primerne posameznike. Tebe bi hotel spraviti v širji politični krog. Kažeš lepe sposobnosti — praksa in sukanje v pravih krogih, to je vse, kar ti še manjka. Slišal sem te govoriti."

"Lahko me boste še slišali," je rekla Emilija pikro.

"Jaz vsaj upam, da te bom — na pravem mestu."

"To je prazno upanje, gospod Dreux," je rekla odločno Emilija, "jaz sem politično že opredeljena. Če ste se trudili z menoj radi tega, tedaj je bilo vašega časa zares škoda — jaz ne meštam s principi!"

Bila sta že napoln pota proti njenemu domu in Emilija je nenkrat obšla želja, da bi se bila doma — ali da bi se sploh ne bila mazala s to njej neprimerno družbo. Nejevolja jo je prevzela. S hladno besedo je dala bankirju navodila za pot — gospod Dreux se je prvič vozil v tržič, ki je živel od njegovih rovin in tovarn.

"Saj ni napačen kraj," je dejal, ko se je za hribom pokazalo raztreseno naselje."

"O, malo boljše je življenje v tem kraju nego je bilo v bližnjih nižinah okrog jeklarn in tovarn . . . in koliko dobička vam je prineslo grajenje takihle novih selišč . . . napihnjene cene smo plačali za stavbišča in gradnjo, zdaj ni vredno nič — za nas — kar je padlo v vaše vreče, no, da, to je obrudilo sad. Mi pa nimamo pravice do tega sadu. A imeti bi jo morali, gospod Dreux! Mi, ki delamo, gradimo in nosimo na kup bogastvo dežele, bi morali imeti pravico do svojega poštenega deleža."

"Saj imate pravico. Mi zgradimo tovarne, livarne, odpremo rove, ustanovimo banke in druga podjetja, da vam tako damo priliko delati in živeti svobodno, kakor se ameriškim delavcem spodobi. Za neizogibne dobe krize pa naj bi ljudje hranili in vse bi bilo prav. Nobenega krivika bi bilo treba, nobenih agitatorjev!"

"Vi ste prav tako trmast kakor Mr. Hoover, gospod Dreux! Nočete videti faktov, in neumno bi bilo, če bi vas akušala pripravečati o nečem, kar za vas takorekoč ne obstoja. Socialnih krivic po vašem ni, ljudska potrata povzroča krize med ljudstvom — krize v obratovanju in denarnem kroženju pa so neizogibne zato, ker so to vaše krize. Mi bi morali biti nanje pripravljeni s — prihranki! Gospod Dreux, če bi vedeli, kako smešni ste v svojih tozadevnih mnenjih."

Bankir se je nasmehnil in se nekoliko nagnil k njej. "Moji smešni nazori in mnenja so mi prinesla oblast in bogastvo. Tvoji nazori ti ne bodo prinesli nič ko razočaranja. Zato, če si pametna, vpoštevaj moj namig. Ne bom pritiskal nate za odločitev zdaj. Hotel sem le govoriti s teboj, ko se odločiš, kar pridi k meni. Saj si bila z nami toliko let. Pridi torej, kakor bi prišla domov. Z odprtimi rokami te bomo sprejeli — kakor smo te prvič. A zdaj nam boš služila z umom namesto s fizičnim delom in s tem pojde primerno stanovsko povišanje."

Emilija se je naslonila v sedežu nazaj in ni rekla nič. Bilo bi čisto neumljivo govoriti kaj več. Zahotelo se ji je pač, da bi zabrusila bankirju zafrklivo o stanovskih razredih, a gospod bankir bi vseeno trdno verjel v čast stanovskega in družabnega povišanja. Gospa Dreux je v mnogih letih njunega zakona doderabla zabrisala vsako videzno sled hugenotskega in pijonirskega duha, ki je vel še močno v čudaš-

ki rodbini njenega moža. Ona je bila aristokratsko nagnjena ženska, ustvarjena, da se vladarsko kreta med svojo družbo. Nje ni zadovoljila preprosta, v pionirskem slogu zgrajena hiša, ona je hotela gospodovati v malem gradiču — in gradič je dobila. Ne takoj, a kmalu. Dva bogata očeta sta napravila primeren prostor za ambiciozno zeta in sina.

— Lahko je rastle, je pomislila Emilija in ni vedela, da je mislila na glas.

"Kdo, jaz?" je dejal gospod Dreux smeje.

"Da, vi," je priznala Emilija. "O vas sem mislila, o vašem ozadju, vaših prednikih in prednostih, ki ste jih bili deležni v življenju . . . saj ni čudno, če gledate na svet, kakor gledate."

Dožnost nas iz mas ni, da v izbijamo vaše nazore in preskanja, niti da se družimo z mi kakorkoli, ampak samo, vas kažemo delovnemu ljudskot neizogibne pijavke na n govem telesu — ker to ste. (Konce prihodnjik.)

SLOVENSKA NARODNA PORNJA JEDNOTA

izdaja svoje publikacije in posebno list Prosveta za kori- ter potrebno agitacijo svo- družtev in članstva in za pro- gando svojih idej. Nikakor ne za propagando drugih p- pornih organizacij. Vsaka ganizacija ima običajno svo- glasilo. Torej agitatorični do- in naznanila drugih podpo- organizacij in njih družtev se ne pošiljajo listu Prosveta

BOŽIČNI

IZLETI

v JUGOSLAVIJO

PARNIKI IZ NEW YORKA:

EUROPA 27. novembra
NEW YORK 2. decembra
HAMBURG 9. decembra
EUROPA 16. decembra

Brzi vlak ob EUROPA v Bremerhaven zajame udobno potovanje do Ljubljane.
Isborne železniške zvezde od Cherbourga ali Hamburga.

Za pojasnila vprašajte lokalnega agenta ali

HAMBURG-AMERICAN LINE
NORTH GERMAN LLOYD
130 W. RANDOLPH STREET CHICAGO, ILL.

NAROCITE SI DNEVNIK PROSVETO

Po sklepu 10. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveta in prijete eden, dva, tri, štiri ali pet članov iz ene družine k eni naročnini. List Prosveta stane za vse enako, za člana ali nečlane \$6.00 za eno letno naročnino. Ker pa člani še plačajo pri assessmentu \$1.50 za tednik, se jim to prijete k naročnini. Torej sedaj ni vroka, roč, da je list predrag za člana S.N.P.J. List Prosveta je vaša lastnina in gotovo je v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan. Cena lista Prosveta je:

Za Zdrž. države in Kanado \$6.00	Za Ciceo in Chicago je \$7.50
1 tednik in 4.00	1 tednik in 4.00
2 tednika in 3.00	2 tednika in 3.00
3 tednike in 2.00	3 tednike in 2.00
4 tednike in 1.50	4 tednike in 1.50
5 tednikov in nič	5 tednikov in 1.50
Za Evropo je \$9.00	

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja ali Money Order v plamni in si naročite Prosveto, list, ki je vaša lastnina.

Pojasnilo:—Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član SNPJ, ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list tednik, bode moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročena na dnevnik Prosveto, to takoj naznaniti upravništvu lista, in obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveta. Ako tega ne stori, tedaj mora upravištvu snizati datum za to vsoto naročniku.

PROSVETA, SNPJ, 3657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Priloženo pošiljam naročnino za list Prosveto vsote \$

1) Ime Čl. družita št.

Naslov

Ustavite tednik in ga pripilite k moji naročnini od sleditih članov moje družine:

2) Čl. družita št.

3) Čl. družita št.

4) Čl. družita št.

5) Čl. družita št.

Mesto Država

Nov naročnik Star naročnik

TISKARNA S.N.P.J.

SPREJEMA VSA

v tiskarsko obrt spadajoča dela

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, čestitke, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in drugo

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S.N.P.J., DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

Vse pojasnila daje vodstvo tiskarne

Cene zmerno, unijako delo prve vrste

Pišite po informacije na naslov:

S.N.P.J. PRINTERY
2657-59 SO. LAWDALE AVENUE
Telefon Rockwell 4904
CHICAGO, ILL.

Tam se dobe na željo tudi vse ustrezne pojavnosti

—Fotografirano—
Senator George L. Berry.